

EXPRESS CODZIENNY

RED. Stefan Kiedrzyński WYD. Stanisław Kmera Kielce, Ks. B. Bandurskiego 13, tel. 12-45. Radom, Żeromskiego 31

10 GR.

Piątek 12 marzec 1937 r.

Zbrojny pierścień dookoła Madrytu

Wojska powstańcze posuwają się uporczywie naprzód

AVILA. Agencja Havasa donosi: Wczoraj rano, po krótkim, lecz gwałtownym przygotowaniu artyleryjskim, oddziały powstańcze zeszyły z płaskowzgórza, położonego na południe od Arganda i zatakowały oddziały milicji, zmusiły je do cofnięcia się na drugie pozycje, za drogą z Argandy do Morata de Tajuna.

Okolo południa zajęli powstańcy tę drugą linię pozycji oraz wioskę Casas del Portal, przez co połączyli się z kolumnami, posuwającymi się z północy.

W okopach drugiej linii rządowej znaleziono wielu zabitych milicjantów, kilka ciężkich karabinów maszynowych rosyjskich i duże zapasy amunicji.

Przeprowadzenie tej operacji jest wstępem do uzyskania połączenia z kolumną, posuwającą się wzdłuż drogi do Aragonu, przez co pierścień otaczający Madryt zostanie ostatecznie zamknięty.

PARYŻ. Korespondent Havasa donosi z Singuena: Marsz powstańców, mimo u-

trudnień z powodu złych warunków atmosferycznych trwa nadal. Wojska gen. Franco mają już obecnie przed sobą zdeorganizowane oddziały rządowe, działające w rozsypce i bez koordynacji.

LONDYN. Agencja Reutersa donosi z Hendaye, że wojska rządowe poczyniły nieznaczne tylko postępy na odcinku Owiedo, ponosząc przy tym znaczne straty, wynoszące około 15.000 w rannych i zabitych.

Uchodźcy z obszaru zajętego przez wojska rządowe twierdzą, że atak należy uważać za zakończony.

Gijon przepelnione jest rannymi. Dowódcą obrony Owiedo jest generał Aranda, uważany ogólnie za jednego z najzdolniejszych wojskowych w Hiszpanii.

MADRYT. — Rada Obrony Madrytu komunikuje: Atak zmotoryzowanej dywizji wiojskiej w prowincji Guadalajara, wszczęty onegdaj, trwa w dalszym ciągu.

Pozycje, zajęte przez wojska rządowe były atakowane pięciokrotnie przez bardzo po-

ważne siły, które wspomagała artyleria oraz liczne samoloty bombardujące i myśliwskie.

Wobec liczebnej i technicznej przewagi włoskich sojuszników armii powstańczej, wojska rządowe musiały się wycofać.

Na froncie madryckim w ciągu nocy ubiegłej panowało wielkie ożywienie.

Gen. Miaja wyjechał na front. Szef sztabu płk. Rojo oświadczył dziennikarzom, iż wojska rządowe otrzymały posiłki w postaci artylerii, tanków i piechoty. Udało się im zatrzymać nieprzyjaciela na pozycjach, zajętych wczoraj o północy.

RZYM. — Agencja Stefani donosi, iż wojska gen. Franco znajdują się w odległości 17 klm. od Guadalajara. W ciągu dwóch dni, t. zn. od początku ofensywy, wojska gen. Franco posunęły się naprzód o 40 klm.

PARYŻ. — Jeden z marynarzy, który zdołał się ocalić z hiszpańskiego statku „Mar Cantabrico”, zatrzymanego i aresztowanego przez krążownik powstańczy „Canarias” oświad-

czył, iż „Mar Cantabrico” o wyporności 6.000 ton, wiózł do Walencji bardzo poważny ładunek materiału wojennego z Nowego Jorku i z Meksyku, a mianowicie 8 samolotów, 30 armat, przeszło 1.000 karabinów maszynowych, oraz 14 milionów naboju.

W pobliżu granic Hiszpanii w obawie przed okrętami wojennymi nacjonalistów „Mar Cantabrico” przemalował swoją dawną nazwą na angielską „Adda”, podając port macierzysty Newcastle.

Jednakże ten manewr nie ochronił go przed krążownikiem „Canarias”, który, wi-

docznie poinformowany o prze-myście broni, począł go ostrzeliwać.

Po krótkiej kanonadzie załoga „Canarias” wtargnęła na pokład „Mar Cantabrico”, który został skierowany do jednego z portów, prawdopodobnie do portu Pasajes.

Zatrzymanie przez nacjonalistów tak poważnego ładunku broni i amunicji, jak zaznacza ją niektóre dzienniki paryskie, jest poważnym ciosem dla wojsk rządowych, gdyż amunicja ta i broń miały służyć do zorganizowania nowej ofensywy wojsk rządowych.

Senat Francji uchwalił pożyczkę na cele obrony narodowej

PARYŻ. Senat uchwalił 258 głosami przeciwko 1 całość projektu ustawy, upoważniającej rząd do emitowania pożyczki z gwarantowanym kursem wykupu na cele obrony narodowej.

Senat odrzucił 207 głosami przeciwko 62 poprawkę mniejszości złożoną w Izbie Deputowanych przez Louis Marin'a w sprawie wzmocnienia gwarancyj, iż wpływ z pożyczki użyty zostanie wyłącznie na cele obrony narodowej.

Przygotowania do ślubu p. Simpson

PARYŻ. Zakrojone na wielką skalę przygotowania, jakie zostały poczynione w zamku Cande w prowincji Touraine, w którym zatrzymała się pani Simpson, dają powód do pogłosek, iż na zamku tym odbędzie się wkrótce ślub ks. Windsoru.

Zamek Cande, należący do bogatego Amerykanina pochodzenia francuskiego p. Be-

daux, został całkowicie odnowiony. Z Paryża sprowadzono przeszło 20 osób służby.

Od kilku dni, kiedy stało się wiadome, iż p. Simpson przybędzie do Cande, zamek jest pod obserwacją licznych dziennikarzy i fotografów, przeważnie anglosaskich.

Władze francuskie zorganizowały na miejscu dyskretną służbę bezpieczeństwa.

Barlicki nie będzie prezydentem

M. S. Wewn. odmówiło ponownie zatwierdzenia

Pismem z dnia 9 marca b. r. minister Spraw Wewnętrznych odmówił zatwierdzenia ponownego wyboru Norberta Barlickiego na prezydenta miasta Łodzi, dokonanego na posiedzeniu radnych miejskich w dniu 19 lutego r. b.

Jednocześnie p. minister Spraw Wewnętrznych w myśl przepisów ustawy samorządowej powołał dotychczasowego tymczasowego prezydenta Mikołaja Godlewskiego na tymczasowego prezydenta Łodzi.

Groźna powódź w Poznaniu

Poziom rzeki Warty w Poznaniu, jak i w jej górnym biegu nadal wzrasta bezustannie. Woda zalała w Poznaniu Łąki Arcybiskupie oraz przyległe tereny.

Wielki zator lodowy, który wytworzył się na znacznej przestrzeni od Obornik do Ob-

rzycka, ruszył, przy czym most w Obrzycku, mimo lodołamaczy, został uszkodzony.

Pod naporem wielkich brył lodu pękło jedno przęsło mostu a drugi filar został uszkodzony.

W Poznaniu przewidują dalszy przybór wody.

Banda 14 uczniów szkolnych dokonała 30 kradzieży i włamań

PRAGA. — W czeskich Budziejowicach wykryła policja, że sprawcami przeszło 30 kradzieży i włamań w mieście i okolicy była banda 14 uczniów szkolnych w wieku od lat 7 do

15. Sposób przeprowadzania kradzieży wskazywał na wyrafinowanych złodzieży, toteż wykrycie właścicieli sprawców było niespodzianką nawet dla władz bezpieczeństwa

Wczoraj o godz. 12-ej Pan Marszałek Śmigły-Rydz przyjął ministra pełnomocnego Japonii N. Ito, który wręczył Mu w imieniu cesarza Japonii wielką wstęgę orderu „Wschodzącego Słońca”. Na zdjęciu naszym Pan Marszałek Śmigły-Rydz, obok poseł Japonii w otoczeniu osób towarzyszących przy wręczeniu orderu.

Zjednoczenie Zawodowe Polskie

Wypowiedziało się za Obozem Zjednoczenia Narodowego

W Poznaniu odbyło się posiedzenie rady Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, reprezentującej blisko ćwierć milionową rzeszę robotników i pracowników. Fada ZZZP. po przeprowadzeniu dyskusji powzięła następującą uchwałę:

„Zjednoczenie Zawodowe Polskie w działalności swej w okresie niewoli gruntowało

wśród warstw pracujących ideę Polski Niepodległej a po odzyskaniu własnej państwowości, opierając się na programie narodowym i etyce chrześcijańskiej, kierowało się zawsze interesem Państwa i polskiej warstwy pracującej.

Uznając w całej pełni ujętą w deklaracji płk. Adama Koca konieczność wzmocnienia siły

obronnej państwa i przeprowadzenia konsolidacji społeczeństwa polskiego na jak najszerzych podstawach, oraz widząc w poprawie bytu warstwy pracującej podwaliny rozwoju i potęgi Rzeczypospolitej, Zjednoczenie Zawodowe Polskie oświadcza, że popierać będzie wszelkie w tym kierunku podjęte poczynania”.

Wesoły kącik**Sprostowania**

Kronika wypadków, kradzieży, samobójstw i t. d. codziennie ściągają do redakcji kilku interesantów, którzy przychodzą z żalem, że ich nieodpowiednio „opisano” w gazecie i żądają sprostowania.

I prawie zawsze pretensja „opisanego” zaczyna się od słów: „Panowie mnie skompromitowali!”

Oto wchodzi do redakcji bardzo zdenerwowany starzy pan.

— Panowie mnie skompromitowali! — zaczyna podnieconym głosem. — Jak można tak pisać?

— Co się stało?

— Napisałaście, że do mojego mieszkania zakradli się łodzieje, ale nic nie wzięli, o nic nie znaleźli.

— Czy to niezgodne z prawem?

— Zgodne czy niezgodne to moja rzecz! Ale jak można tak pisać? Kiedy to przeczytałam naręczony mojej córki, świadczył, że z takimi piętanami, co im nawet nie ma co kraść, nie chce się wiązać i zerwał zaręczyny!

— Panowie mnie skompromitowali! — wola tęga, zburzona ze wzburzenia jej głosem. — W notatce „Bójka z ablokatorami” napisałaście, że żyłam z moim sublokatorem! Ja wam tego nie daję!

— Ależ pani się myli. Tu jest zupełnie wyraźnie, że pani „...od dłuższego czasu żyła z niezgodnie ze swoim sublokatorem”

— Wszystko jedno jak! Ale jak wół stoi, że z nim żyłam! Wstydzę panowie tak kobietę skompromitować!

— Panowie mnie narazili i da grubą nieprzyjemność — świadcza jakiś facet o pojętym wyglądzie. — Stoję wczoraj w gazecie, że Antoni Dyrce skradziono tramwaju portfel, w którym był paszport i 200 złotych.

— Czy pan jest Antoni Dyrka?

— Nie! Wprost przeciwnie... Ale słowo daję, że w moim portfelu prócz paszportu było tylko sto złotych, a nie dwieście.

— Więc co z tego?

— Moja stara, jak wyczytała, że było dwieście, jak paszportu poznała, że to ten sam portfel, który ja z roboty przyniosłem, dalejże mnie zabić, że niby gdzie druga kłódka. A tam wcale drugiej kłódki nie było. Więc proszę, aby to było sprostowane.

— Panowie mnie skompromitowali! — pociąga płaczliwie nosem młoda zapłakana dziewczynka.

— Pani nazwisko?

— Halina Słowik.

— Aha... Więc to pani się kłóciła?

— Tak, proszę pana, trułam. Ale nie, jak jest napisane jodyną tylko się trułam stykami luminału. Proszę, aby to koniecznie sprostować!

— Więc panią tylko to doświadczyło, że jodyną?...

— A co pan myśli? Mały tryd? Cała kamienica się ze śmieje, że mam teraz żółty żółtek i że z takim żółtkiem żaden chłopak

Morderca sam prosi o karę śmierci

Zabójca polskiego emigranta skazany na dożywocie

Andrzej Kasprzak, zabójca emigranta polskiego we Francji, Wolickiego, został sprowadzony na wczorajszą rozprawę z więzienia.

Kasprzak robi wrażenie czło-wieka przytępionego na umyśle. Błada jego twarz odbija jedno tylko uczucie, jakie przeżywa, siedząc na ławie oskarżonych w obliczu surowej represji karnej — uczucie strachu.

Z ustalonych personalii okazuje się, że Kasprzak nie umie nawet czytać. Jako kompletny analfabeta wyemigrował do Francji w poszukiwaniu pracy w północnych kopalniach.

Miejsca nigdy nie umiał za-grzać, po drobnej kradzieży nadeszło to, co sprowadziło Kasprzaka przed Sąd Okręgowy.

Kasprzak nie wypiera się winy. Przyznaje, że zakradł się do mieszkania Wolickich. Pomięta, że kilkakrotnie strzelał z rewolweru. Nie zdaje jednak sobie sprawy z tego, czy zamierzał popełnić zabójstwo czy też rewolweru dobył wtedy dopiero, kiedy zbudzony nocnym szmerem Wolicki wstał z łóżka i zbliżył się do Kasprzaka, który dopiero co zakradł się do mieszkania po przystawionej do okna drabinie rozglądał się w rozkładzie pokojów.

Na zapytanie sądu, Kasprzak tłumaczy, że chciał zdobyć pieniądze na wyjazd do Polski, gdyż otrzymał dekret o wydaleniu go z Francji. Z każdego słowa Kasprzaka przebija jego niski poziom umysłowy.

Wyjaśnienia oskarżonego skończone... Sąd otwiera przewód: Okazuje się, że żona zamordowanego Wolickiego przyjechała do Polski, gdzie zresztą ponownie wyszła za mąż. Jest to jedyny świadek, który stawiał się na rozprawę. Wszyscy inni, obywatele i stale zamieszkujący na terenie Francji, na rozprawę nie stawili się.

Żona Wolickiego mówi o przeżyciach owej strasznej nocy. Zbudzona strzałami wybiegła z pokoju i przede wszystkim wpadła jej w oko sylwetka zalanego krwią męża. Złoczyńcy nie widziała. Kiedy zaalarmowani sąsiedzi zawiadomili żandarmerię, ta jakby na ironię losu podejrzewała zaczęła Wolicką o mężobójstwo. Żandarmeria bowiem, kierując się słowami Wolickiej, iż nie zauważyła mordercy, przy-puszczając zaczęła, iż wśród no-

cy rozegrał się krwawy dramat małżeński. Wolicką nęka-no pytaniami i dochodzeniem, póki nie odnaleziono wyraźnych śladów, że morderca zakradł się przez okno.

Kieły Wolicka opowiada o przeżyciach, związanych z morderstwem męża, nie umie powstrzymać łez.

Kasprzak zaleknionym wzrokiem spogląda na swą ofiarę. Niczemu nie przeczy. Przewód sądowy zamknięty. Prokurator domaga się najwyższej kary pozbawienia wolności.

Sam Kasprzak w ostatnim słowie mówi:

— Ja proszę sąd o karę śmierci.

Nic więcej nie znalazł na swoje usprawiedliwienie.

Po półgodzinnej naradzie Sąd Okręgowy pod przewodnictwem sędziego Długosza ogłosił wyrok skazujący Kasprzaka na dożywotnie więzienie i utratę praw publicznych na zawsze.

W motywach sąd podkreślił, że zbrodnia popełniona przez Kasprzaka w celach rabunkowych zasługuje na tym surową represję, że Kasprzak dopuszczał się przestępstw na terenie obcego państwa, a co wię-

cej ofiarą jego padali nie tylko cudzoziemcy, ale własny rodak — emigrant, który wywędrował do Francji w poszukiwaniu pracy.

Jako jedyną okoliczność łagodzącą dla Kasprzaka sąd uznał jego niski poziom umysłu.

Kasprzak wysłuchał wyroku z zupełnym spokojem. Tępa troska nie zesłała z jego twarzy nawet wówczas, kiedy eskortujący posterunkowy wy-prowadzał go do karetki więziennej, która powieźć ma skaz-zańca za nigdy już nie mające otworzyć się przed nim kraty i zamki...

Falszeryczek wyreczał się gońcem i to go ostatecznie zgubiło

Cały szereg banków paryskich złożył zameldowanie po-licji, że od pewnego czasu są one zasypywane fałszywymi czekami. Podpisy na czekach były tak doskonale podrabiane, że żaden kasjer nie mógł ich odróżnić od prawdziwych. Dopiero, gdy klienci żywo protestowali przeciw obciążeniu ich kont czekami, których nie wystawili, banki doszły do przekonania, że mają do czynienia z jakimś sprytnym oszustem.

Mistrzowskim falszeryczem był Maurice de Bracidec, który chciał zostać malarzem. Nie osiągnąwszy jednak powodzenia w tej dziedzinie, „przerzucił” się na podrabianie czeków. Stał na czele bandy, której członkowie kolejno zgłaszali się do banków, aby zainkasować чеки. Dzięki wypuszczaniu na rynek czeków na drobne sumy, udało mu się w ciągu krótkiego czasu zdobyć 100.000 franków bez zwrócenia na siebie uwagi.

Powodzenie to tak go roz-zuchwalało, że postanowił zdobyć większą sumę i zaprzestać na dłuższy czas „pracy”, dopóki opinia publiczna nie uspokoi się. Podrobił więc czek na 50.000 franków i jego zainkasowanie powierzył Rene Launierowi, posiadaczowi

ziemskiemu, który przypadkiem również należał do bandy. Launier nie odważył się jednakże osobiście zainkasować czeku. Udał się do hotelu położonego w pobliżu banku i polecił gońcowi hotelowemu udać się do banku po odbiór pieniędzy.

W kasjerze banku, który był poinformowany przez policję o grasującym falszeryczu, obudziło się podejrzenie, gdy ujrzał, jak młody chłopiec

przychodzi po odbiór tak wielkiej sumy pieniędzy. Zameldował o tym policji, która natychmiast zainteresowała się gońcem. Goniec zaprowadził policjantów do hotelu i wskazał im Launiera, który polecił mu zainkasować czek. Launier, który nigdy nie miał do czynienia z policją, z miejsca wydał swych współników i Maurice de Bracidec wraz ze swymi towarzyszami powędrował za kraty.

Cyklon zburzył kilka domów

Jedna osoba zabita, szereg rannych

DARWIN (Australia). Ubiegłej nocy nad miastem Darwin przeszedł cyklon o nienotowanej od lat 40 sile.

Cyklon zerwał wiele dachów i spowodował zawalenie

się kilku budynków. Jedna osoba została zabita, a szereg odniosło rany. Dopływ prądu elektrycznego ustał. Panuje obawa o los kilkudziesięciu kutrów rybackich, znajdujących się na morzu

Bohater głośnego zamachu opuści więzienie po 15 latach

Władze wymiaru sprawiedliwości określiły termin zwolnienia z więzienia, bohatera głośnego zamachu politycznego z przed 15-tu laty, zabójcy polskiego sowieckiego Wojkowa, Borysta Kowerydy.

Jak wiadomo, w ciągu odbywania kary, długotelnego pozbawienia wolności, rodzina Kowerydy wielokrotnie występowała do kancelarii Prezydenta R. P. o zastosowanie wobec Kowerydy prawa łaski. Jednakże podania te ze względu na szczególne okoliczności sprawy pozostały bez uwzględnienia

Koweryda opuścić ma mury więzienia grudniadzkiego w dniu 5 lipca r. b. Podobno Koweryda po opuszczeniu więzienia, zamierza wyemigrować z Polski.

Za odgryzienie nosa siostrze brat wywarł krwawą zemstę

Przed kilku dniami donosiliśmy o niezwykłym zajściu, jakie miało miejsce przed jednym z barów na ulicy śląskiej w Gdyni.

Do wychodzącej z pracy 22-letniej kelnerki Pietruchowej podbiegł jakiś młody mężczyzna i odgryzł jej kawał nosa, poczym korzystając z ciemności zbiegł.

Jak się następnie okazało, tego sadystycznego czynu dokonał mąż ohydnie zeszczonej kobiety 29-letni Leon Pietruch, którego przed niedawnym czasem żona opuściła za zaniecanie się nad nią i nieludzkie traktowanie.

Opuszczony mąż przeniósł się z Torunia do Gdyni i zamieszkał na Grabówku i czekał na sposobność do zemsty. Odnalazłszy żonę, wywarł na niej makabryczną zemstę.

Brat Pietruchowej, również mieszkający w Gdyni, postanowił zemścić się krwawo za oszczenie swej siostry i spotkał się na ulicy Pietrucha i spadł na niego i zadał mu no-

święto znane pod nazwą Banzais, będące holdem narodził się z japońskiego domu panującego. Na zdjęciu naszym grupa młodych Japonki w historycznych kostiumach wojowników japońskich, podczas popisów z okazji uroczystości Banzais.

RADIO

6.30 „Kiedy ranne”. 6.55 Gimnastyka.
7.15 Muzyka (płyty). 7.15 Dziennik poranny.
7.25 Pare informacji: 7.30 Muzyka (płyty).
8.03 Audycja dla szkół: 8.10—11.30 Przerwa.
11.30 Audycja dla szkół (dla dzieci starszych): „Wesołe Gregorki”. 11.57 Sygnał czasu: 12.00 Dziennik południowy. 12.50 „Przed świętami na ws...” — pogadanka 13.00—15.00 Przerwa: 15.00 Wiadomości gospodarcze. 15.15 Koncert rozrywkowy (płyty). 15.35 Jak spędzić święta. 16.00 „Film, plastyka, architektura”. 16.10 Pogadanka społeczna. 16.15 Rozmowa z chórami. 16.30 Wieszanki melodji filmowych (płyty). 17.00 „Z sieciami na morze” — telefon. 17.15 Franciszek Schubert: Trio Es-dur op. 100. 17.50 „Encyklopedia mówiona”. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 Poradnik sportowy. 18.20 Koncert reklamowy. 18.45 Program na jutro. 18.50 „Nowiny letnie”. 19.00 „Emigranci” — epizod z noweli. 19.20 „Z pieśnią po kraju”. 19.45 „Obój, rożek fagot”. — VIII pogadanka z cyklu „O instrumentach orkiestry symfonicznej”. 20.00 Transmisja z Filharmonii Wenz. finału III Międzynarodowego Konkursu im. Fryderyka Chopina. 22.00 „Koprysna kobiety” — skecz. 22.15—24.00 Muzyka taneczna w wykonaniu Małej Orkiestry P. R.

mnie nie zechce. Na całe życie mam opinię zepsutą.
Napoleon Sadek.

JAN DULINSKI

Agentka C. 46

SENSACYJNA POWIEŚĆ SZPIEGOWSKA

Rewolucjoniści szanghajscy w zakonspirowanym lokalu czekali na przybycie doktora Jenga. Gdy miały godziny, a ten się nie zjawił, rewolucjonistów ogarnął niepokój. Wysłali w końcu do portu jednego z uczestników na wiadomości. Po dwóch godzinach wysłannik wrócił. Po jego wyrazie twarzy obecni stwierdzili, że stało się coś niezwykłego.

159.

Alarm

Obecni otoczyli wysłannika i obsypali go pytaniami:

— Co się stało z doktorem Jengiem? Opowiedzże już!

— Nie wiem, co się stało, z doktorem Jengiem, a natomiast dowiedziałem się, jak przedstawia się sprawa z transportem broni. Okazuje się, że skrzynki z bronią odbierają angielscy kupcy...

— C...coo — zapytali oszołomieni rewolucjonisci. — Angielscy kupcy? Może doktor Jeng umyślnie zainscenizował tę komedię?...

— Nie, mówię wam przecież wyraźnie, Europejczycy, angielscy kupcy są w posiadaniu faktur i odbierają skrzynki z rzekomym szkłem...

— A naszych ludzi nie widziałeś?

— Byli w porcie, ale stali na uboczu. Oświadczyli mi, że doktor Jeng miał przybyć o szóstej z fakturami, aby odebrać transport, ale się w ogóle nie pokazał. Nagle zamiast niego zjawili się w porcie Anglicy, przedłożyli kapitanowi statku dokumenty upoważniające ich do odbioru transportu i przystąpili do wylądowania statku.

— Tajemnicza sprawa — zauważyli niektórzy z zebranych.

— Stąd jasno wynika, że doktor Jeng jest aresztowany! — oświadczył Jakacki. — Słuchajcie, mam pewien projekt: ktoś z nas musi udać się do przedsiębiorcy okrętowego, Czeng-Fu i ostrzec go, aby zaniechał dalszego transportu broni z Kantonu, ponieważ cały ładunek dostanie się w ręce Anglików. Chyba i dla was jest jasne, że ci rzekomi kupcy są po prostu agentami „Intelligence Service”...

Znów opuścił podziemia wysłannik. Po pół godziny wrócił. Na jego twarzy malowało się oszołomienie i strach.

— Znów jakaś zła nowina — pomyśleli w duchu zebrani — znów coś się stało...

— Nieprawdopodobna wprost historia, — oświadczył wysłannik zdenerwowanym głosem. — Przeczytajcie tę niezwykłą wiadomość.

Wyciągnął z kieszeni gazetę i wskazał na tłusty nagłówek w dziale wypadków: „Bogaty przedsiębiorca okrętowy zamordowany przez przyjaciela”.

Zebrani wpili oczy w gazetę i jednym tchem przeczytali tę nieprawdopodobną wprost wiadomość.

„Doktor Jeng oddał dwa strzały do swego przyjaciela, przedsiębiorcy okrętowego, Czeng-Fu i położył go trupem. Przyczyny zbrodni na razie nie ustalono. Jedyny świadek tej tragedii, Anna tancerka donna Sorello, twierdzi, że przyjaciele mieli z sobą zatarg na tle handlowym. To samo oświadcza służba przedsiębiorcy okrętowego. Morderca został osadzony w więzieniu. Śledztwo w toku”.

Obecni obrzucili się spojrzeniami pełnymi zdumienia: czy to możliwe? Czy doktor Jeng popełniłby takie głupstwo? Tuż przed odbiorem transportu, strzeliłby do człowieka, aby zostać aresztowanym?

— W tej tajemniczej sprawie tkwi czyjaś szatańska ręka — zauważył kierownik szanghajskiego komitetu rewolucyjnego, Kiang-Ling-Fu. — Gazety na pewno nie znają prawdziwego przebiegu wypadków. Przypuśćmy nawet, że doktor Jeng miał jakiś zatarg z bogatym przedsiębiorcą okrętowym. Ale przecież wszyscy dobrze znacie doktora Jenga. Jest to człowiek rozsądny i pozbawiony nerwów. Jeśli nawet czasem się zdenerwuje, natychmiast potrafi się opanować. Czy przypuszczacie, że zabił Czeng-Fu? Nie, w tym tkwi jakaś prowokacja!

— Sprawa jest dla mnie całkiem jasna, — odezwał się Jakacki. — Jeśli w mieszkaniu Czeng-Fu znajdowała się wówczas angielska agentka, Anna Morette, to z tego niezbitnie wynika, że ona wciągnęła doktora Jenga w zasadzkę... Jestem przekonany, że ona zabiła Czeng-Fu, a następnie rzuciła winę na doktora Jenga. Musimy za wszelką cenę unieszkodliwić tę kobietę. Zarzuciła sieci na do-

która Jenga i wskutek tego cały transport broni może się zaprzepścić. Musimy ująć żywcem Annę Morette i odbyć nad nią sąd. Przy tej okazji nie zaszkodziłoby abyśmy unieszkodliwili jej partnera, Artura Jamesa.

Trzej młodzi Chińczycy oświadczyli, że są gotowi zająć się tą sprawą i sprowadzić oboje angielskich szpiegów do zakonspirowanego lokalu.

— W jaki sposób zamierzacie dokonać tego? — zapytał ich Kiang-Ling-Fu.

— Nie mamy jeszcze opracowanego planu. Zresztą, będzie to w znacznej mierze zależało od pobocznych okoliczności. Zapewniamy was jednak, że sprowadzimy tu tancerkę jak i jej towarzysza.

Trzej młodzi Chińczycy wstali i złożyli uroczystą przysięgę, że nic nie potrafi ich powstrzymać od wykonania wziętego na siebie zadania.

— Będę wam służył pomocą — oświadczył Jakacki — już miałem przyjemność zetknąć się z tą niebezpieczną parką.

— A teraz stoimy przed jeszcze jednym zadaniem — zakomunikował Kiang-Ling-Fu — musimy wydostać doktora Jenga z więzienia, ponieważ jego życie wisi na włosku, poza tym musimy wypuścić odezwę, w której powinniśmy wyjaśnić straszną prowokację szpiegów angielskich.

Znów zgłosiło się dwóch młodych Chińczyków, którzy podjęli się tego ryzykownego i niebezpiecznego zadania.

Nagle rozległo się w podziemiu ostre dzwonienie dzwonka...

Jeden z rewolucjonistów w ciągu trwania posiedzenia obserwował przez otwór specjalnie w tym celu wycięty w ścianie wychodzącej na ulicę, czy nie idzie policja. Obok niego znajdował się guzik elektrycznego dzwonka. Jak tylko naciskał guzik, w podziemiu, w którym byli zebrani rewolucjonisci, rozlegało się ostre, przeciągłe dzwonienie.

Obserwując wąską uliczkę przez otwór wycięty w ścianie, zauważył w pewnej chwili jakiegoś Europejczyka w towarzystwie licznego oddziału policjantów chińskich. Europejczyk przez cały czas wskazywał palcem na dom, w którym mieścił się lokal komitetu rewolucyjnego.

Obserwator natychmiast nacisnął guzik dzwonka. Zadzwoił tylko raz jeden. Miało to oznaczać, że na razie nie grozi jeszcze żadne poważniejsze niebezpieczeństwo, ale że nie wolno opuszczać lokalu.

Chińczyk w dalszym ciągu spoglądał przez otwór w ścianie, nie spuszczać z oka Europejczyka, który bez przerwy wskazywał palcem na dom. Następnie Europejczyk oddalił się. Po chwili uliczka napełniła się chińskimi policjantami, którzy skierowali się do wąskiej bramy domu.

Obserwator mocno nacisnął guzik i przez kilka chwil trzymał na nim palec. W pokoju, w którym byli zebrani rewolucjonisci, rozległo się przeciągłe długie dzwonienie. Obecni gwałtownie zerwali się z miejsc i ujęli za rewolwery.

Dalszy ciąg jutro.

Nowela

DIABELSKI WĄWOZ

— Zakozyć się? Chcecie skończyć starego Johna, ażeby się zakończył? To wam się nie uda. Od pięćdziesięciu lat nie zakładam się. Przysięgam to sobie i dotychczas jeszcze słowa nie złamałem. Opowiem wam dlaczego nie zakładam się, będzie to może nauką dla tych, którzy są skorzy do zakładów.

Było to w Meksyku w San Louis Potoni. Pracowałem wówczas przy budowie górskiej szosy. Dla przewożenia transportów skonstruowaliśmy kolejkę linową. Śmiech mnie ogarnia, gdy ją sobie przypominam. Składała się z dwóch lin, jednej do dźwignia, drugiej do ciągnięcia, z kilku bloków, na których mieściły się wagoniki. Co to były za wagonetki! Śmiesznie małe skrzynki, nieco większe od obecnych skrzynek pocztowych. Cudem było, że wagonetki wisiały na linach i przenosiły kamienie nad wąwozem, na wysokości 160 metrów nad przepaścią.

Wąwóz ten nazywał się diabelskim i całkowicie zasługiwał na tę nazwę. Na dole wyglądał jak trumna, na górze jak stodoła, tylko zamiast siana były tam bloki skał. Ze szczytów wysokich na kilka

tyścy metrów spływała do wąwozu woda z takim piekielnym hałasem, że bolały uszy.

W końcu droga była zbudowana, w przedzień naszego odjazdu urządziliśmy małą uroczystość, podczas której whiskey lała się strumieniami. Wszyscy podpiłi sobie należycie, i jak zawsze przy takich okazjach zaczęto robić zakłady. Zakładano się o wszystko co było możliwe, a gdy już pomysłowość wszystkich wyczerpała się, wystąpił jeden z robotników, niejaki O'Neill — nigdy go nie zapomnę — i zaproponował nowy zakład: kto zaryzykuje przejazd w jednej z wagonetek przez diabelski wąwóz, temu ofiaruje całe trzy funty.

Następnego rana udaliśmy się do jednej z końcowych stacji przy wąwozie. Z pięciuset urządziliśmy coś w rodzaju wagonu peronu, z którego wyjeżdżały wagoniki kolejki linowej. O szóstej rano puściliśmy w ruch liny. Nigdy w życiu nie zapomnę tej chwili, gdy w szumie drzew wynurzyła się pierwsza skrzynia i jak wszyscy wpili we mnie spojrzenia. Czekali, abym wyrzekł jedno rozsądne słowo, a wówczas odwiedliby mnie od tego szalonego pomysłu.

slu. Ale to nie nastąpiło. Milczałem, jak zakłęty, spoglądałem na zbliżającą się skrzynię, a w umyśle kołatała mi jedna myśl: „Musisz wsiąść w nią, musisz im pokazać, co potrafisz”.

W końcu skrzynia wisiała przede mną. Rękoma mogłem uchwycić jej krawędź. Spoglądałem na nią, a chłopcy spoglądali na mnie. Nastrój stał się nieco przygnębiony, nikt nie wymówił słowa i nagle zawisłem na krawędzi skrzyni, w chwili, gdy ta odbiła od peronu i ruszyła w drogę.

Robotnicy krzyknęli i starali się mnie z powrotem przyciągnąć. Było już za późno. Wóz posuwał się naprzód, nie można go było zatrzymać, wisiałem na jednej jego krawędzi i mogłem dostać się do wnętrza tylko teraz, gdy zjeżdżał z peronu.

Gdy uświadomiłem to sobie, skrzynia posunęła się o dalsze pięćdziesiąt metrów zbliżając się do wąwozu. Wówczas z całą siłą uchwyciłem się górnej liny. O mały włos nie obcięła mi ona głowy, ale zaraz znów tak gwałtownie opadłem, że trzasnęło mi we wszystkich stawach a oczy o mało mi ze strachu nie wylazły z orbit! Wyobraźcie sobie panowie, wagonetka była załadowana po brzegi! Wagon pozostał poprzedniego dnia nieopóźniony a ja, idiota, w ogóle nie po-

myślałem o tej możliwości.

Zaczęłem wrzeszczeć, jak opętany, ale niewiele to pomogło.

Liny coraz bardziej się kołysały, wagon przechylił się na moją stronę i sypał mi w twarz kamienie i pył. Kiszew w takiej sytuacji, wyobraźcie sobie to chyba, nie należy do rzeczy sympatycznych.

Był to nieludzki wprost wysiłek. Za wszelką cenę chciałem dostać się do kosza, a to ścięwo nie chciało mnie przyjąć. Im bardziej starałem się dostać górną część ciała poza krawędź, tym bardziej wagon kładł się na stronę.

A najgorsze było to stałe ślizganie się. Wagonetka toczyła się dalej, jedna lina ocierała się o drugą, zbliżałem się do wąwozu, spojrzę w dół nie miałem odwagi — fatalne wspomnienie!

Gdy mi się nie udało niczego osiągnąć za pomocą wysiłku uciekłem się do przebiegłości. Centymetr za centymetrem przesuwałem rękoma po krawędzi, aby dotrzeć do wąskiej strony wagonu. Wreszcie dotarłem tam. Była tam żelazna rączka i uwiesiłem się jej. Była to prawie, że wygodna pozycja.

Był to już najwyższy czas, ponieważ ramiona wyciągnęły mi się jak guma, a nogi mi tak ciążyły, jak gdyby do każdej był uwieszony dziesięcio-kilogramowy ciężarek. Palce stały się wilgotne i za-

czyły się ześlizgiwać, czulem jak opuszczają mnie siły. Nie wiem panowie, czy kiedy przeżywaliście niebezpieczeństwo, ale nie życzę wam, abyście znajdowali się kiedyś na wysokości 160 metrów nad swoim grobem na poruszającej się linie.

A teraz przychodzi to najgorsze. Nie wiem, jak długo znajdowałem się w drodze, gdy dzwiny czy minuty. Ale, gdy przebyłem już trzy czwarte drogi, nagle wóz stanął. Zgrzyt lin, do którego się już przyzwyczaiłem, ustał. Cisza ogłuszała mnie wprost.

Co teraz nastąpiło, można szybko opowiedzieć. Nie miałem czasu do zastanawiania się. Czulem, że dłużej nie mogę polegać na moich palcach. Za wszelką cenę musiałem dostać się do wagonetki.

Powoli opuściłem lewą rękę, która z potu stała się lepką, ostatnim wysiłkiem pościęgnąłem się w górę i uchwyciłem krawędzi wozu. A mięśnie odmówiły mi posłuszeństwa. Prawa ręka ześlizgnęła się, a lewą przekroczyłem wagonetkę. Był to koniec. Posypała się na mnie lawina kamieni, poczułem ciepło krwi i stoczyłem się w przepaść...

Dziwicie się, że stoję przed wami zdrów i cały. Musicie bowiem wiedzieć, że wówczas miałem wyjątkowe szczęście — to wszystko, śniło mi się. Ale od tej chwili więcej się nie zakładam.

TADEUSZ RYS

DZIEŃ ZAPŁATY

WSTRZĄSAJĄCA POWIEŚĆ O BOHATERSTWIE,
MIŁOŚCI I POŚWIĘCENIU

Tatiana córka pułkownika żandarmerii Iwanowa i zmarłej przed dwoma laty Polki, zakochała się w młodym bojowcu, Tadeuszu Orlińskim zwanym Sokolem, i wraz z nim uciekła z domu ojca.

Sokół pracował w fabryce papierosów Polakiewicza. Między robotnikami tej fabryki była młoda i ładna Jadwiga Izdebska, która skrycie kochała się w Orlińskim. Majster tejże fabryki zadenuncjował ją w ochranie i Jadwiga Izdebska została niewinnie aresztowana.

Tymczasem Tadeusz przygotowywał zamach na pułkownika Iwanowa, lecz w przeddzień wykonania tegoż został aresztowany. Wobec tego Tania postanowiła sama wykonać zamierzony zamach i pewnego dnia zjawiała się w ochranie w gabinecie swego ojca. Iwanow jednak zdołał wyrwać jej rewolwer z ręki i zmusił ją do powrotu do domu. Towarzysze, nie wiedząc w jaki sposób nastąpił jej powrót do domu, podejrzewali ją o zdradę.

Tadeusz uciekł z gmachu sądu i ukrył się w mieszkaniu matki towarzysza partyjnego, Piaseckiego, straconego przez Moskali. Tu też doniesiono mu o rzekomej zdradzie Tani. Wreszcie postanowiono wezwać ją na sąd partyjny.

Tania uciekła z domu ojca i zjawiała się na rozprawie partyjnej. Tu wysłuchano wyjaśnień Tani i kazano jej zgłosić się za dwa tygodnie po decyzję, która ma nastąpić po stwierdzeniu jej prawdziwości.

Na posiedzeniu komitetu bojowego postanowiono za wszelką cenę uratować Jadwigę Izdebską, skazaną na śmierć.

Opracowano szczegółowy plan, który udał się: Izdebska uniknęła śmierci i wydoszła się na wolność. Tymczasem stwierdzono, że Tania jest niewinna, oraz że podejrzewanie ją o zdradę jest bezpodstawne.

Tania umówiła się z Tadeuszem i gdy się spotkali od razu zapytała czy ją nadal kocha, gdyż jeden z bojowców powiedział jej, że Sokół interesuje się Izdebską. Nie otrzymawszy jasnej odpowiedzi, Tania szybko odeszła i odtąd Tadeusz nie mógł jej odnaleźć.

Bojowcy postanowili zgładzić general-gubernatora Skallona i opracowali dokładny plan zamachu. Jeden z nich w przebraniu rosyjskiego oficera miał zniewazyć czynnie konsula niemieckiego. Obrażonemu dyplomacie powinien wyrazić ubolewanie general-gubernator. Bojowcy więc planowali, że w tym czasie, gdy Skallon będzie jechał do mieszkania konsula, rzucą na niego bombę.

W tym celu członkini organizacji bojowej, Hanna, wynajęła mieszkanie frontowe w domu przy ul. Koszykowej 13. Okna jej lokalu wychodziły na Koszykową i Natolińską, na której mieszkał konsul niemiecki. Bomby miano rzucić z okien wychodzących na Natolińską. Hanna zameldowała się jako Irena Kozłowska, a Jadzię Izdebską i drugą bojownicę przyjęła rzekomo do służby.

Nareszcie nadszedł dzień zamachu: ale bomba wybuchła zbyt wcześnie i Skallon cudem ocalał. Przygnębione dziewczęta spotkały Tadeusza na szosie za miastem, gdzie zdały mu sprawozdanie. Tymczasem Tania, która przypadkowo znalazła się również tam — zauważyła, jak czule Tadeusz rozmawia z Jadzią.

Tania udała się do czwartego komisariatu, gdzie zameldowała o tym, że zamachowcy, którzy rzucili bombę na Skallona, ukryli się w lasku młocińskim. W rezultacie doniesienia Tani aresztowano w lesie Tadeusza. Tanię sprowadzono do gabinetu Iwanowa, gdzie dowiedziała się o aresztowaniu Orlińskiego. Wiadomość ta uprzytomniła jej haniebną naturę czynu, jaki popełniła. Wyczerpana przecięmi dnia — zemdlła.

Tadeusza wprowadzono do gabinetu Iwanowa, a gdy przeczył temu jakoby miał brać udział w zamachu na Skallona, rozkazał pułkownik skonfrontować go z Tanią.

Tania weszła do pokoju i rzuciła okiem na Tadeusza, który siedział przy biurku. Spostrzegła jego dłonie skute kajdanami. Zadrżała i cofnęła się wstecz...

Zmrużyła oczy i opuściła głowę.

Nie mogła patrzeć na tego, kogo sama zdradziła. Przecież tego człowieka tak bezgranicznie kochała, gotowa była dla niego wszystko poświęcić, a teraz oddała go sama w ręce katów...

Dreszcz konwulsji targnął jej ciałem, wybuchła spazmatycznym płaczem...

Grün ujął ją mocno pod ramię, bo kolana uginały się pod nią, sprawiała wrażenie, że za chwilę upadnie...

A tymczasem Iwanow triumfalnie krzyknął, wskazując na Tanię:

— Oto ma pan świadka...

Tadeusz zbladł. Oczy jego rozwierały się coraz szerzej, a jednak starał się panować nad sobą, nie wykazał szelowi ochrany, jak ciężkim przejściem jest dla niego to spotkanie...

— Chodź, Taniu, bliżej... — mówił Iwanow pieśczośliwym głosem. — Nie obawiaj się, widzisz przecież, że ten buntowczyk ma ręce skute...

Tania opadła na krzesło, które Grün jej podsunął, i zasłaniając rękami twarz, zaskalała cicho...

Dusza jej stanowiła teraz jedną krwawiącą ranę. W głowie jej dudniało, serce drgało konwulsyjnie, a dreszcz wtargnął do wszystkich zakątków jej ciała.

Rozumiała, co teraz oczekuje Tadeusza. Ojciec nie pożałuje mu żadnych tortur. Wiedziała, jakim przeżyciem jest dla Tadeusza spotkanie z nią w takich okolicznościach, gdy widzi, kogo wprowadził do partii

Natychmiast, gdy tylko usłyszała w gabinecie ojca o tym, że Tadeusza aresztowano, zrozumiała, iż szef ochrany wymyśli najbardziej wyrafinowaną torturę, upatrując w nim uwodziciela swej córki...

Tak, wiedziała, że to nastąpi. Sądziła jednak, że uda się jej się odwrócić tę straszną chwilę, że to dopiero za kilka dni...

— Płaczesz, Taniu?.. — rozległ się czuły głos pułkownika żandarmerii. — Rozumiem, że ci przykro. A jednak powtórz wszystko co mi dzisiaj szczegółowo opowiedziałas... Przecież przed godziną sama opowiadałaś a pan Grün poświadczy, jak to twoi przyjaciele, a między nimi pan Orliński, organizowali zamach, by zabić ukochanego general-gubernatora... No, nie płacz dziecino, nie masz się czego wstydić... Spójrz na tego mierzawca, którego aresztowaliśmy dzięki twojej pomocy, i powiedz czy to on rzucił dziś bomby?

Tania zagryzła wargi, gdyż każde słowo ojca jak rozpalonym żelazem wpijało się w jej serce. Jakiś ból niewymowny utkwiał jej w gardle, tak że nie mogła słowa wymówić. Chciałaby krzyknąć: Kacie, zamiełcz...

Ale nie wymówiła ani słowa. Również Tadeusz siedział spokojnie, milcząc i przenikliwym wzrokiem spoglądał na nią. Chciał, by podniosła głowę, by spojrzała mu prosto w oczy.

— Niech zdobędzie się na odwagę, niech spojrzy mi prosto w oczy — myślał. — Czemu płacze? Dlaczego zasłania twarz dłońmi? Czemu nie odpowiada na pytania ojca? Czy nie jest to aby z góry umówiona i wyreżyserowana scena?

O, nie sądził, że tak się stanie. Nawet wtedy, gdy wszystkie pozory przemawiały przeciw niej, gdy towarzysze uważali, że jest prowokatką, sam jej bronił... Ale skąd mogła wiedzieć o zamachu, jaki szykują? Skąd dowiedziała się, że umówił się z dziewczętami w lasku młocińskim?

Został teraz w gabinecie z Grünem, któremu polecił wykonanie swego planu „badania” Tadeusza.

Czyżby śledziła za nim stale? A zatem była tylko szpiclem swego ojca? Ta kobieta, która, zdawało się, tak bezgranicznie go kocha?

Tadeusz zapomniał na chwilę, że znajduje się w gabinecie szefa ochrany, Iwanowa. Pochłaniało go teraz rozwiązanie zagadki, w jaki sposób dowiedziała się Tania o spotkaniu w lesie... Jeśli Tania go zawsze śledziła, to czemu, będąc szpiclówką, nie zdradziła go przedtem, zanim zdołał dokonać zamachu, podczas którego Skallon tylko cudem przeżył ocalał?..

Widząc, że Tania nie odpowiada, że siedzi wciąż skulona i płacze, Iwanow zmienił na chwilę bieg śledztwa i zwrócił się do Tadeusza:

— Czy zna pan długo tę niewiastę?

— Pytanie to, panie pułkowniku, skierował pan w niewłaściwym kierunku — odrzekł spokojnie i cicho Tadeusz. — Szef ochrany powinien wiedzieć kto dostarcza mu informację, a kto nie...

Iwanow zrozumiał, co Tadeusz miał na myśli. Ta odpowiedź wyprowadziła go z równowagi. Uderzył pięścią w stół i krzyknął:

Jeżeli pan natychmiast nie zmieni tonu, zmuszę pana do tego, by inaczej ze mną rozmawiał...

— Jak widać, trzeba będzie nagrząć dla tego mierzawca kilka igielek — wtrącił się do rozmowy Grün.

W tej chwili stało się coś zgoła nieoczekiwanego. Tania zerwała się z miejsca i zbolalym do głębi głosem krzyknęła:

— Ja, panie pułkowniku Iwanow, sama odpowiem na pańskie pytanie! Tak, znam od dawna tego oto pana...

Ton córki, nazwanie go pułkownikiem, zdenerwowało szefa ochrany do tego stopnia, że miał zamiar przekazać ją z powrotem Grünowi. Ale opanował się i stłumionym głosem mówił dalej:

— Ach, zatem to ten, z którym wtedy uciekłaś?

— Nie, to nie ten.

— Czy ten oto mierzawiec namawiał cię, byś zabiła własnego ojca? Przyznaj się, córuś?

— Nie.

— Ale zamach na general-gubernatora organizował ten łajdak, prawda?

— Nie, nie on, to nieprawda...

— Cha, cha, cha, boisz się mówić prawdę, co?.. Przedtem powiedziałaś jasno i wyraźnie sama, że to on, że bomby rzucił Tadeusz Orliński, a teraz zaprzeczasz własnym słowem... Mówiłaś, że ukrył się w lasku młocińskim... A teraz boisz się powiedzieć prawdę? Zapewniam cię, dziecino kochana, że nikt już nie będzie śmiał teraz ciębie uwieść, ani mścić się na tobie...

— Pan kłamie... Ja... Ja... — głos utkwiał jej w gardle. — Nie wspominałam nawet jego imienia...

— Nie wspominałaś, głupiutka?... Ach, ty głupia dziewczyno... Czemu boisz się człowieka, którego ręce są skute kajdanami? Czy zapomniałaś o tym, żeś nazwała jeszcze pewną niebezpieczną terrorystką, a mianowicie kochankę tego oto łajdaka, Jadwigę Izdebską, z którą ten mierzawiec był w lesie?

— Ach, Boże... — Tania nie może się opanować, wybuchła płaczem — ja, ja nie nie mówiłam...

— Tak, rozumiem, boisz się... Były towarzysz... Wyprowadzić ją... — zwraca się do Gruna. — Pomówimy ze sobą potem, dziecino...

Iwanow mówi do Tani niezwykle czułym, ojcowskim głosem. Tania spogląda w stronę Tadeusza, jak gdyby chciała tym wzrokiem wypowiedzieć mu cały swój ból i cierpienia, jakie przeżywa teraz. Gotowa jest go zapewnić, że potrafi teraz znieść wszystkie cierpienia, najstraszniejszą karę...

Ale wzrok jej skrzyżował się ze spojrzeniem Tadeusza, zadrżała przerażona. Nigdy jeszcze w niczyich oczach nie widziała tyle nienawiści i pogardy, ile w oczach tego człowieka...

O, padłaby teraz do jego stóp, całowałaby jego buty, płaczem wyblagałaby może przebaczenie, ale wzrok jego odpycha ją i onieśmiela.

— Czym prędzej wyjdź stąd z tego pokoju, — uderzyło jej do głowy.

Gdy ją wyprowadzono, odezwał się ironicznie Iwanow:

— Wszystkie są jednakowe, wpięć sypią a potem wstydy się tego co uczyniły... Ale ona mi wszystko wyśpiewa. A zatem, pan Orliński był kochankiem mojej córki, prawda?

Tadeusz milczy. Po spotkaniu z tą kobietą, co go w tak haniebnym sposobie zdradziła, trudno mu w ogóle mówić...

I po coś ma odpowiadać, skoro i tak czeka go teraz szubienica... Nie ma ochoty rozmawiać z kaptami swoich towarzyszy...

— Nie chce pan odpowiadać?..

— Nie.

— W takim razie za chwilę przekonamy się, kto wygra...

Iwanow rozkazał żandarmom:

— Wprowadzić więźnia do celi 39!

Został teraz w gabinecie z Grünem, któremu polecił wykonanie swego planu „badania” Tadeusza

pasta „miki” odnawia buciki

Dalszy ciąg jutro.

Chłopi oszukali warszawskiego kupca

wydzierżawiając mu cudze stawy

Bardzo często słyzy się o różnych oszukanych chłopkach, którzy kupowali w Warszawie mosty, pałace, pomniki i t. p. Teraz wypadło nam opisać coś wręcz przeciwnego. Oto chłopci oszukali warszawskiego kupca i wydzierżawili mu cudze stawy. Kupcem tym jest Chaim Urbach z Pelcowizny.

Urbach poszukiwał dzierżawy zarybionych stawów. W

tym celu pospieszył w dzień targowy na plac Żelaznej Bramy. Szukał chłopów posiadających gospodarstwa rybne. Znalazł takich. Było ich dwóch i przedstawili się za Józefa i Bartłomieja braci Baradziejów ze wsi Byliny w powiecie rawskim.

Kupiec dogadał się z nimi. Wsiadł na wóz i pojechał z nimi do Bylin. Chłopi pokazali Urbachowi cztery duże stawy i targu debito. Kupiec

wydzierżawił stawy za 1700 złotych. Jako zaliczkę wpłacił 600 złotych. Za tydzień obiecał przyjechać po ryby, które chłopci mieli mu w tym czasie nalowić.

W oznaczonym terminie Urbach wynajął wóz i załadowawszy kilka beczek pojechał do Bylin. Jakież było jego zdziwienie, gdy dowiedział się, że stawy stanowią własność sąsiedniego folwarku i

żadnych braci Baradziejów nikt w Bylinach nie zna.

Kupiec kłąt, ale rad nie rad sprzedał beczki; dziedzicowi za 15 kg. ryb i wrócił do Warszawy.

Tragiczna przejażdżka konna

Ks. proboszcz Zimmer w Turkowach w pow. kępińskim wyjechał konno na spacer. W pewnej chwili koń się splożył i rzucił księdza na przydrożne drzewo.

Ks. Zimmer doznał złamania kręgosłupa i zgruchotania klatki piersiowej, wskutek czego wkrótce zmarł.

Żyletką poprzecinał sobie żyły po kłótni z żoną

Mieszkaniec Zielonki Jan Wiszniewski pogniwał się z żoną i przyjechał do Warszawy. Zamieszkał w hotelu przy ulicy Koziej 1. Spór z żoną doprowadził go do takiego zdenerwowania, że postanowił popełnić samobójstwo. Poprzecinał sobie żyłkę żyły u rąk.

Służba hotelowa w porę spostrzegła co się stało i wezwano Pogotowie Ratunkowe. ( )

Wysłano go do szpitala św. Ducha.

Mussolini jedzie do Libii

RZYM — Mussolini opuścił Rzym, by na pokładzie krążownika „Pola” udać się do Libii. Towarzyszy mu 140 dziennikarzy.

15 tysięcy kominiarzy w Polsce

rozpoczęło solidarny strajk

Jednocześnie z likwidacją strajku chałupników szewskich w Warszawie, wybuchł nowy strajk, mianowicie kominiarzy.

Już przed kilkoma miesiącami, gdy powstała sprawa przekazania kominiarstwa instytucjom strażackim oraz gminom, Związek Kominiarzy warszawskich zwołał do Warszawy zjazd delegatów z całej Polski, na którym postanowiono, w razie niewycofania tych zamierzeń przez odpowiednie władze, przystąpić do akcji strajkowej.

Zabiegi Związku Kominiarzy jakie prowadzone były w ciągu tych kilku miesięcy nie odniosły pożądanego skutku i w dniu wczorajszym w całej Polsce wybuchł strajk kominiarski.

W samej Warszawie zastrajkowało ponad 300 majstrów czeladników, a w Polsce całej strajkuje ich około 15 tysięcy.

Strajk ma charakter spokojny. Strajkujący czeladnicy wykazali tyle dobrej woli, że dozorują na zmianę kominy, które z powodu strajku mogłyby być narażone na niebezpie-

czeństwo pożaru.

Strajk jak wiadomo poprzeczony był dwa dni temu demonstracyjnym pochodem przez ulice stolicy. W dniu wczorajszym w normalnych swoich ubiorach zawodowych, krążyli kominiarze po mieście, sprawdzając czy strajk ma przebieg solidarny.

W godzinach popołudniowych odbył się wice kominiarski, na którym postanowiono strajkować dopóty, dopóki władze nie zatwierdzą uprawnień dla rzemieślników kominiarskich.

Walka kominiarzy ma charakter akcji wyłącznie samoobronnej. W wypadku istotnego odebrania kominiarzom uprawnień na rzecz gmin i straży pożarnych, rzemieślnikom kominiarskim groziłoby naturalnie całkowite bezrobocie, co rzecz prosta nie leży w interesie ani władz ani rzemieślników kominiarskich.

Wszystkie swoje żądania i bolączki ujęli kominiarze z całej Polski w formę memoriału i przesłali je władzom państwowym oraz Izbowi Ustawodawczym. W tych więc warunkach spodziewać się należy, że sprawa uprawnień ko-

miniarskich znajdzie się na porządku dziennym obrad sejmowych.

Smiercionośny scyzoryk

Tragiczny finał bójkę sąsiedzkiej

We wsi Zielona powiatu grójeckiego między tamtejszymi mieszkańcami Józefem Wojtysiakiem i Stanisławem Grochowskim wynikła bójka na tle osobistych porachunków.

Wojtysiak porwał kłonicę i

uderzył Grochowskiego nie robiąc mu zresztą wielkiej krzywdy.

Grochowski nie pozostał dłużny i chwycił scyzoryk, którym zadrasnął Wojtysiaka w rękę. Było to zadrasnięcie

lekkie, ręka jednak zaczęła puchnąć.

Pospieszono do lekarza, który stwierdził zakażenie. Rannego odwieziono co prędzej do szpitala św. Ducha w Warszawie, gdzie jednak w kilka chwil potem zmarł.

Z nienawiści do swych wielbicieli niesła perska tancerka straszną śmierć

Madura, miasto garnizonowe na południu Indii, jest od lat siedliskiem buntów, dobrze zorganizowanych aktów sabotażu i różnego rodzaju przestępstw tubylców. Toteż gdy 14 września ub. roku policja znalazła inżyniera, majora Johna Mac Hoopera, martwego w jego willi, przypusz-

czała początkowo, że padł on ofiarą czarnych Tamilów. Wszystko przemawiało za tym, że został otruty. Leżał bowiem w fotelu, przed nim na stoliku stała opróżniona szklanka, do której najprawdopodobniej wsypano truciznę.

Inżynier John Mac Hooper był nie lubiany przez czarnych Tamilów, których często zatrudniał przy robotach publicznych. Natomiast był bardzo lubiany w sferach towarzyskich. Był bardzo bogaty, miał szeroki gest, urządził wspaniałe przyjęcia, na których od pewnego czasu królowała piękna tancerka perska, Gredhi Phanalt.

W kilka dni po pogrzebie inżyniera aresztowano 24 Tamilów. Jeden z nich przyznał się do dokonania zbrodni. Aresztowani losowali między sobą, kto ma zabić inżyniera i los padł właśnie na niego. W godzinach popołudniowych zakradł się do willi inżyniera, ukrył się tam, wsypał do szklanki, z której inżynier pił whisky, truciznę i czekał na jego zgon. Następnie przepłukał szklankę i znikł.

Sprawa była tak jasna, że funkcjonariusze policji nie mieli potrzeby wąpić w zeznania tubylca. Wszyscy aresztowani stanęli przed sądem, który skazał spiskowców na ciężkie roboty w Suracie, a truciela na karę śmierci.

17 marca drugie podobne zabójstwo wywołało wielkie poruszenie w Madurze. Porucznika Henryka Prebbe, jednego z najweselejszych oficerów 74 pułku wojsk kolonialnych, znaleziono martwego w jego aucie. Został otruty tą samą trucizną, co inżynier John Mac Hooper i lekarze stwierdzili, że podczas gdy stał truciznę był pijany. Porucznik Henryk Prebbe nie miał żadnej styczności z

tubylcami. Nic więc nie wskazywało na to, że padł z ich ręki. W przeddzień śmierci widziano porucznika w towarzystwie tancerki Phanalt. Oboje byli z sobą zaprzyjaźnieni i po Madurze krążyły pogłoski, że się wkrótce pobiorą.

Jak bardzo porucznik kochał tancerkę, wynikało to z jego testamentu, który znalazł się podczas śledztwa. Zapisał jej całe swe mienie.

Sędzia śledczy, który był zaprzyjaźniony z zabitym porucznikiem, był przekonany, że zgładziła go perska tancerka. W jaki sposób mógł jednak dowieść jej winy? Nie namyślając się długo, wsiadł w samolot i udał się na kolonię karną do Surat, aby tam jeszcze raz prześledzić Tamilów, którzy brali udział w zamachu na życie inżyniera Mac Hoopera.

Po 24 godzinach telefonicznie rozkazał aresztować perską tancerkę. Tamilowie, którzy tym razem byli bardzo rozmowni, zeznali, że tancerka Gredhi Phanalt najęła ich i poleciała zgładzić inżyniera. Tancerka rozkazała im losować między sobą, kto ma zabić inżyniera, poza tym obiecała ułatwić ucieczkę mordercy, a im wszystkim wysoki wynagrodzenie. Tamil, który dokonał zbrodni, był po uszu zakochany w tancerce i przy puszczał, że dzięki swemu szynowi, zdobędzie jej względy. Fałszywa ta kobieta wystrychnęła ich jednak na dudy. Nie ułatwiła mordercy ucieczki, a im wypłaciła wiele mniejszą sumę, niż obiecała.

Zgladzała ich ze świata w tym celu, aby zdobyć ich mienie. Również i major Mac Hooper przyrzekł jej zapisać w testamentcie swój majątek. Słowa jednak nie dotrzymała, ale o tym mogła się przekonać dopiero po jego śmierci.

Chałupnicy szewscy wygrali

Tylko trzy punkty umowy zbiorowej pójdą pod arbitraż

Strajk chałupników szewskich w Warszawie częściowo zakończył się w dniu wczorajszym.

We wtorek dnia 9 b. m. o godzinie 6 wieczorem rozpoczęła się w Inspektoracie Pracy i Opłodu obustronna konferencja między przedsiębiorcami szewskimi i nakładcami z jednej strony, a czeladnikami i majstrami chałupniczymi z drugiej.

Rzesze strajkujących reprezentowali:

Centralny Związek Majstrów im. Kilińskiego, Centralny Związek Robotników Przemysłu Skórzanego, cechy i związki z Wołomina oraz Mińska Mazowieckiego.

Przedmiotem konferencji była umowa zbiorowa składająca się z piętnastu punktów. Po czternastogodzinnych obradach, w czasie których doszło do prawdziwie dramatycznych scen, kupcy poddali się ostatecznie i złożyli swój podpis pod dwunastoma punktami umowy zbiorowej, oddając trzy pozostałe punkty pod arbitraż rządowy Ministerstwa Opieki Społecznej.

W ten sposób strajkujący chałupnicy szewscy wygrali następujące swoje postulaty:

1. Uznanie delegacji robotniczej przez nakładców i przedsiębiorców.

2. Stabilizację robotników. Nikt nie może być zatem wydalony z firmy bez porozumienia się ze związkami i bez słusznych naturalnie po temu powodów.

3. Skasowanie bonów. Dotychczas jak wiadomo praktykowane było w ten sposób, że niezależnie od wyzyskiwania chałupnika niskimi cenami, nakładca wypłacał mu część należności w postaci t. zw. „bonów”, za które można było jedynie nabywać materiały szewskie i najczęściej tylko u tego samego nakładcy. Ceny pobierane przy tej sprzedaży za bony były czterokrotnie o 50 procent wyższe od cen rynkowych.

4. Gotówkowe wypłaty za pracę punktualnie w każdą sobotę tygodnia.

5. Niewydawanie roboty agentom i komiwojażerom. Do tychczas ów system pośredników był szkodliwy nie tylko dla chałupników, ale i dla Skarbu Państwa, a to przez to, że komiwojażer stanowił zupełnie luźną osobę i władze skarbowe nie miały absolutnie żadnej możliwości kontrowania jego obrotów.

6. Uznanie Komisji Kwalifikacyjnej składającej się z 12

osób, a mianowicie: 3 majstrów, 3 robotników i 6 kupców.

Trzy punkty wysunięte w umowie zbiorowej, a mianowicie, o wyłączeniu warsztatów oraz wydawanie skóry na spody bezpośrednio bądź w gotówce, nie zostały przez kupców uznane i stanowiące będą przedmiotem arbitrażu rządowego.

Na zasadzie tego zawartego porozumienia związki strajkujących chałupników zaraz w dniu wczorajszym zdjęły okupację ze wszystkich firm, sklepów i hurtowni, których właściciele zrzeszeni są w związku nakładców.

W sklepach firmach niezrzeszonych okupacja nie tylko utrzyma się nadal, ale będzie jak najbardziej wzmocniona dopóty, dopóki właściciele nie podpiszą indywidualnych umów ze swymi pracownikami, opartych naturalnie na zasadzie uzgodnionej i podpisanej umowy zbiorowej.

W tych warunkach spodziewać się należy szybkiego zakończenia całej akcji strajkowej. Na kupców chodzących samopas wywierac bowiem będą nacisk w chwili obecnej nie tylko strajkujący chałupnicy, ale i związki nakładców i przedsiębiorców szewskich.

Frontem do Mo. Za

Miłość na śmierć i życie

Sensacyjny finał konkursu na list miłosny

Przed kilkoma miesiącami we francuskich czasopismach ukazała się odezwa następującej treści:

„Czy posiadacie listy miłone pisane przez was, albo przysłane wam? Może posiadacie listy, które pisał wasz ojciec do matki, jedna z waszych ciotek do wuja, zakonany kuzyn do swej narzeczonej? W wypadku, gdy nigdy nie pisaliście listu miłonego, napiszcie go teraz! Napiszcie do waszego ukochanego, do małżonka, lub żony! Napiszcie list miłosny, który mieliście zamiar dawno już napisać! W każdym razie przełijcie nam jeden lub więcej listów miłosnych, abyście mogli wziąć udział w konkursie najlepszego listu miłonego“.

Odezwa ta była podpisana przez kilku wybitnych uczonych, ze znaną uczoną, Klarą Gaillard, na czele. Komitet wyznaczył 10 nagród od 1000 do 100 franków.

Oczekiwanie, że do tego niezwykle konkursu, napłyną olbrzymie masy listów, okazało się złudne. W przepisany termin napłynęło tylko kilkadziesiąt listów miłosnych i komitet musiał przedłużyć termin nadsyłania listów. W pierwszych 4 tygodniach przybyło 350 listów, z których większość była pisana przez mężczyzn. Również i w późniejszym terminie autorami większości listów byli mężczyźni. Tylko dawniej za czasów babek i prababek mężczyźni i kobiety pisali mniej więcej jednakową ilość listów miłosnych.

Jury konkursowe dokonało jeszcze bardzo ważnej obserwacji. Na podstawie nadesłanych listów doszło do przekonania, że kobiety piszą czersze, bardziej uczuciowe listy miłone niż mężczyźni, a listy kobiet są bardziej przekonujące i sugestywne i że w opisywaniu swej miłości zdradzają wprost talent literacki.

Pierwszą nagrodę otrzymała młoda wiesniaczka z prowincji. Oto treść jej listu:

„Najdroższy! W tej chwili wyrwałeś się z mych ramion i wsiadłeś na wóz. Następnie ujrzałam jak wjechałeś na pagórek, jak Twój wóz znikł za wzniesieniem, później straciłam Cię z oczu, ale nigdy z mojego serca. Ciągłe żądasz, abym Ci powiedziała, że Cię kocham. Ale jak możesz w to wątpić? Pokochałam Cię od tej chwili, gdy usłyszałam Twój głos, od tej chwili, gdy Twoje oczy spotkały się z moimi i gdy ujrzałam w nich błysk budzącej się miłości, od tej chwili, gdy Twoja dłoń dotknęła mojej. Od tej godziny, aż do tej, w której wydam ostatni dech, będzie Cię ciągle kochać, Twoja Eliza“.

Wzruszająca prostota, jasność obrazów, intensywność w wyrażaniu uczuć — to wszystko skłoniło jury do wręczenia wiesniaczce pierwszej nagrody.

Druga nagroda przypadła w udziale pewnemu młodemu maryżaninowi.

„Kochana Anetko — pisze mu. — Pytałaś mnie wczoraj dlaczego pragnę pojąć za żonę dziewczynę Twego pokroju? Odpowiedź jest prosta, ponieważ jesteś taką, jak moja matka przed laty zmarła matka. — ponieważ jesteś tak delikat-

na, prosta i wierna, jak ona. Ponieważ ona była najlepszym, najgłębszym człowiekiem, który wskazał mi drogę życia, ponieważ jej, chociaż straciłem ją w dzieciństwie, wszystko zawdzięczam. Czy Ci wystarczy, że teraz Ty będziesz tym „wszystkim“?

Gdy Ty będziesz dla mnie nie tylko matką, ale jeszcze czymś więcej, bo kochanką, żoną, przyjaciółką? Powiedz mi „tak“, proszę, napisz tylko to jedno słowo, włóż papier do koperty i przyslij mi ją. Czekam na nie tak, jak wiele lat po śmierci matki,

czekałem na jedyne od niej słowo. Na wieki Twój Andre“.

Trzecią nagrodę wręczono za list, który składa się tylko z jednego zdania: „Niezapomniana Yvonne! Jeśli mnie pamiętasz, czy też nie, jeśli pod czas tych wielu lat znalazłaś kogoś innego, czy też nie, czy

żyjesz, czy umarłaś, na zawsze pozostanę Twym wiernym Piotrem“.

Na ten list, który został ogłoszony anonimowo, nadszedł list z prowincji, którego autorka pytała się o adres tego pana Piotra. Rezultat ogłoszenia listu miłonego był oszałamiający. Dwoje ludzi, którzy na skutek drobnej wymiany zdań, rozeszli się przed laty, znaleźli się z powrotem.

Pani Klara Gaillard uważa ślub tych dwojga niemłodych już ludzi za najlepszy sukces swojego konkursu.

Książka zabiła czytelniczkę

Mąż samobójczynie skarży autorkę o zabójstwo

Czy pisarka, Ethel Winifred Savi, zostanie ukarana za opublikowanie powieści „Nasze błędy“? Pytanie to niezmiernie ciekawą całą opinię angielską. Zagadnienie to wyłoniło się z chwili, gdy kupiec John Dunn oskarżył pisarkę o to, że jej powieść zabiła jego żonę.

Pewnego wieczora kupiec nie przeczuwając nic złego,

wrócił, jak zwykle po pracy, do domu. Jak tylko przestąpił próg mieszkania, ogarnął go niepokój, ponieważ uderzyła go silna woń gazu. Otworzył drzwi kuchni i ujrzał małżonkę pozbawioną przytomności. Kurek gazowy był odkręcony.

O możliwości przywrócenia żony do życia nie mogło już być mowy. Wezwany lekarz

wzruszył tylko bezradnie ramionami, stwierdziwszy śmierć.

Zrozpaczony kupiec przesuwał całe mieszkanie, ludząc się nadzieją, że znajdzie list żony, w którym desperatka wyjaśni mu przyczynę popełnienia samobójstwa. Niczego jednak nie znalazł.

Nie mógł zrozumieć, co skłoniło żonę do popełnienia samo-

bójstwa. Od wielu lat żył w zgodzie z żoną, a jej prywatne życie znał doskonale. Była to kobieta o usposobieniu nieco ponurym, ale nigdy nie wskazywało na to, że odbierze sobie życie.

Po długim poszukiwaniu kupiec doszedł do przekonania, że żona tuż przed odurzeniem kurka gazowego czytała książkę „Nasze błędy“ i była pgorażona w lekturze aż do chwili, w której straciła przytomność.

Miała jeszcze tyle sił, że podkreśliła palcem to miejsce, w którym autorka opowiada, że żona bohatera powieści chorego na nieuleczalną chorobę, zastrzeliła cierpiącego małżonka, a następnie odebrała sobie życie.

Dopiero teraz przypomniał sobie pan Dunn, że powieść ta wywarła wielkie wrażenie na jego żonie. Czytała ją z jakimś sześć razy i książka wyrzyła na niej pewne piętno, ponieważ zdradzała lekkie objawy melancholii.

Pan Dunn doszedł więc do przekonania, że książka zabiła jego żonę. Z tego względu wytoczył autorce powieści proces.

Na razie nie wiadomo, jakim wyrokiem zakończy się proces. Ale skutek jego skargi jest taki, że miejscka czytelnia w Bolton, mieście, w którym rozegrał się ten wypadek, wycofała książkę z obiegu.

Pani Savi jest do głębi poruszona tym wypadkiem i nie może sobie wyobrazić, aby jej książka mogła wyrzeźić tak fatalny wpływ na panią Dunn. Powieść tę wydała przed 11 laty i dotychczas nikt z czytelników po jej przeczytaniu nie odebrał sobie życia.

Kobieta imitowała kobiety

a publiczność szalała z zachwytem

Na frontonie jednego z kabaretów nowojorskich wielkimi świetlnymi literami było podane nazwisko All Billingsa. All Billings był znanym aktorem scenicznym, Smukły młodzieniec występował jako imitator kobiet, śpiewał i tańczył w maskach najpopularniejszych aktorek filmowych i popisy te udawały mu się tak znakomicie, że publiczność przyjmowała jego występy burzą oklasków. Już otwierała się przed nim kariera filmowa, już właściciele wytwórni filmowych w Hollywood ubiegali się o jego współudział w filmach, gdy nagle doszło do katastrofy.

Aktor znajdował się właśnie w garderobie, gdy do kabaretu przybyło kilku policjantów i aresztowało go. Dyrektor kabaretu był zrozpaczony. Ale zaraz opanował się, udał się na scenę, kilka dowcipami rozśmieszył publiczność, a w końcu oświadczył:

— Teraz powiem państwu najlepszy dowcip. Numer, który miałem zamiar państwu zapowiedzieć, nie może, niestety, się odbyć. Nasz znakomity aktor, All Billings, nie może się państwu pokazać. Przeszkodziły temu siły wyższe. All Billings, którego pań-

stwo tak bardzo cenią jako imitatora kobiet, nie jest wcale All Billingsem, ani imitatorem kobiet. Nie powinienem wcale udawać kobiet z tej prostej przyczyny, że sam jest kobietą.

Widownia wybuchła śmiechem, przyjmując oświadczenie to za dowcip. Wówczas dyrektor opowiedział publiczności szczegóły aresztowania znakomitego aktora.

Następnego dnia prawdziwy imitator kobiet zastąpił „All Billingsa“, która za wprowadzanie w błąd ludzi, została skazana na 3 miesiące więzienia.

Przeciwnicy generałów walczą znaczkami

a poczta amerykańska zbija miliony

Między patriotami północnych i południowych stanów wybuchła bezkrwawa wojna, która przynosi wielkie korzyści poczcie.

Amerykańskie ministerstwo poczt i telegrafów wypuściło przed pewnym czasem znaczek trzy-centowy, na którym umieszcilo podobiznę generała Williama Shermana. Wojskowy ten brał udział w amerykańskiej wojnie domowej i swymi operacjami wojennymi przyniósł wielkie korzyści stanom północnym.

W tych okolicach, w których działał generał Sherman, a mianowicie w stanach Georgia i Południowa Karolina, nowe znaczki były całkowicie bojkotowane. Zamiast znaczków 3-centowych używano znaczków jedno i dwóch centowych.

Chcąc ulagodzić patriotów stanów południowych ministerstwo poczt i telegrafów wypuściło znaczki 4-centowe z podobizną generała Norberta Edwarda Lee, który walczył po stronie stanów południowych.

Władze pocztowe wypuszczając znaczek czterocentowy z podobizną generała Lee, przypuszczali, że patrioci sta-

nów południowych, mimo że taryfa pocztowa za list w kraju wynosi tylko 3 centy, nalepią znaczek 4-centowy, aby tylko uczcić pamięć swego generała.

Przypuszczenia te okazały

się słuszne. Pierwsza seria znaczków z podobizną generała Lee prawie że została już wyprzedana, ponieważ mieszkańcy południowych stanów nalepiają je na listy zamiast trzycentowych

Tajemnicza wizja w lustrze

Z całą dokładnością wdziała tragiczną śmierć siostrzeńca

Pani Scaton posiadała siostrzeńca, którego bardzo kochała. Rozpieszczała dziecko wbrew woli rodziców, którzy byli za sportowym wychowaniem, prowadzącym do samodzielności. Z tego względu dawali mu wielką swobodę, aby mógł się należycie wyszumieć. 9-letni młodec korzystał z tego i oddawał się swym ulubionym zabawom i sportom. Jego najbardziej ulubioną rozrywką było pływanie i podczas lata spędzał całe dni nad morzem.

Pewnego letniego popołudnia pani Scaton siedziała przed lustrem. Otrzymała od przyjaciółki zaproszenie na podwieczorek i ubierała się, aby pójść na to przyjęcie.

Nagle odniosła wrażenie, że jakiś ciemny cień przeciągnął przez pokój. Nie zdziwiło jej to wcale, ponieważ słońce, które jasno oświetlało pokój, nagle skryło się za chmurami.

Pani Scaton, której uwaga na drobny ułamek sekundy została odwrócona, znów spojrzała w lustro. To co tam ujrzała, niepomniernie ją zdziwiło. Zamiast obrazu swej twarzy, spostrzegła w pierw zamazany, później coraz wyraźniejszy obraz swojego siostrzeńca. Stał na skale podwodnej, która wychylała się na kilka metrów nad powierzchnię morza, przygotował się do skoku i po chwili znikł w otchłani morskiej.

Pani Scaton krzyknęła z przerażenia, ponieważ ujrza-

ła twarz malca wykrzywioną ze strachu, a następnie słup wody. Po kilku chwilach obraz znikł, jak gdyby jakaś niewidzialna ręka zmasała go z powierzchni lustra.

Po kilku godzinach pani Scaton otrzymała depeszę od siostry, która ją prosiła, aby natychmiast do niej przybyła. Młodec podczas kąpienia się w morzu wskoczył do wody tak nieszczęśliwie, że upadł głową na skałę podwodną i roztrzaskał sobie czaszkę. W kilka minut później jego towarzysze zabawy wyciągnęli go martwego z wody. Pani Scaton była w Londynie nieświadomym świadkiem tego wypadku, którego obraz ukazał się jej w lustrze.

Licytacja „za nic”

Należy pouczyć pana sekwestratora jak ma się zachowywać na służbie

Do drukarni „Spółdruk” w Kielcach przybył sekwestrator: celem przeprowadzenia licytacji za należność z tytułu grywny w sumie łącznej z kosztami 14 zł. 50 gr.

Przybycie sekwestratora poprzedziła wizyta dwu osobników, którzy zaproponowali właścicielowi drukarni swe usługi w czasie licytacji, zobowiązując się za drobną stosunkowo opłatą nie dopuścić licytantów

Na prośbę pracownika, aby wstrzymać wykonanie licytacji na kilka chwil, do nadejścia zastępcy właściciela, sekwestrator odpowiedział, że niema czasu i wyszedł. Po chwili wrócił jednak z tymi samymi osobnikami „licytantami” którzy byli poprzednio, przystępując do licytacji maszyny oszacowane na 100 zł., mimo oświadczenia pracownika, że maszyna stanowi wartość 1.650 zł.

Gdy przybył pan sekwestrator oświadczył, że drukarnia ma płacić 35 zł. z groszami. Na zapytanie właściciela drukarni za co należy się ta wygórowana suma sekwestrator

odpowiedział w sposób wysoce arogancki „Za nic”.

Po długich wywodach udało się wreszcie udowodnić sekwestratorowi, że właściwie należy się tylko 14 zł. 50 gr. i sumę powyższą drukarnia natychmiast wpłaciła.

Sądzimy, że znajdzie się ktoś, kto pouczy pana sekwestratora jak ma się zachować przy pełnieniu swych obowiązków i że tego rodzaju prowokowanie awantur jest wysoce niewłaściwe, szkodliwe i karygodne.

Sądzimy również, że byłoby właściwiej, aby drażliwe funkcje sekwestratorów pełnili lu-

dzie bardziej opanowani, umiejący z taktem postępować z dłużnikiem.

Odpowiedź pana sekwestratora na pytanie dłużnika za co należy się żądana suma nie może w żadnym wypadku brzmieć „Za nic”. Tym bardziej, że w danym wypadku zapytanie było zupełnie słuszne wobec nadmiernie wysokiej sumy o jaką upominał się sekwestrator.

Niewątpliwie, że pan ten, którego nazwisko jest znane redakcji poniesie odpowiednie konsekwencje za swe wysoce niewłaściwe zachowanie się.

Zwłoki w bryle lodu

Makabryczne odkrycie w powiecie kozienickim

Dnia 20 lutego 1937 r. około godz. 8 mieszkańiec wsi Grzybów, gm. Duranów w pow. kozienickim — 76-letni Stanisław Werens udał się po drzewo

do sąsiedniego lasu, zabierając ze sobą wózek ręczny, piłkę i siekiere. Od tego dnia wszelki ślad za starcem zaginął. Poszukiwania rodziny nie dały żadnego wyniku. Znaleziono jedynie w lesie wózek, siekiere i piłę, co pozwoliło rodzinie przypuszczać, iż Werens porzuciwszy narzędzia udał się do syna zamieszkałego w Lublinie.

Dopiero zupełnie przypadkowo dokonano niezwykłego odkrycia, odsłaniając tajemnicę zniknięcia starca. Niejaka Zofia, Polka mieszkanka w sąsiedniej wsi, idąc przez zalesione pastwisko spostrzegła zwłoki mężczyzny zamrożone w bryle lodu, która spowodowała odwilży poczęła tajać.

dzięki niej powstała ochronka dla biednych dzieci. Zнали ją wszyscy ubodzy i nieszczęśliwi, jako osobę wyjątkowo litościwego serca.

W zmarłej traci całe społeczeństwo prawego obywatela. Cześć Jej pamięci.

Kino dźwiękowe „Czwartak”

Dyktator

Arcydzieło, które oślniło świat. W rolach głównych: **Madeleine Carroll** i dawno oczekiwany **Clive Brook**

Nowe władze Związku Rezerwistów

W Kielcach odbyło się zebranie konstytuujące nowo wybranego Zarządu Grodzkiego Zw. Rez., który dokonał podziału czynności w sposób następujący: Prezes — Bronisław Dorobczyński viceprez. miast — l-szy viceprezes — Wł. Macek dyr. Ubezpiec. Społ., II-gi viceprezes — Jan Kluźniak, sekretarz — Kard. Toporski, skarbnik — St. Sobieraj, referent

wychowania obyw. Fr. Wieczorek, ref. opieki społ. — inż. W. Gąsiorowski, ref. prasy i propagandy — T. Jackowski.

Przed nowym Zarządem Grodzkim stoi poważne zadanie skoordynowania działalności pięciu kół Związku, działających na terenie Kielc, ustalenia wytycznych dla wychowania obywatelskiego, a ponadto usprawnienia czynności organizacyjnych w tych kołach, które dotychczas nie ujawniły swej działalności w ramach określonych programem.

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE

Scena i Film

„Papa się żeni”

Komedia Rapackiego na ekranie

Producenci filmowi, dążąc do pokazania rzeczy nowych ciekawych i emocjonujących, postanowili ostatnio czerpać fabułę do filmów nie z oryginalnych scenariuszy lecz z odpowiednich przeróbek sztuk scenicznych i powieści.

Jednym z tych niewielu utworów scenicznych, które oznaczają się idealnym wprost ugrupowaniem elementów nadających się do sfilmowania, jest doskonała komedia W. Rapackiego p. t. „Papa się żeni” która ma za sobą tradycję szeregu wspaniałych sukcesów na scenach polskich i zagranicznych.

Wytwórnia „Leofilm” zrealizowała film wg. utworu Rapackiego. Role główne w tej komedii odtwarzają: Lidia Wysocka, J. Andrzejewska, Mira Zimińska, Zb. Rakowiecki, Fr. Brodniewicz, A. Fertner, St. Sielański i Wł. Grabowski.

Film „Papa się żeni”... ukazuje się wkrótce na ekranie kina „Czwartak”.

Wyciąć i przedstawić w kasie kina „Czwartak”

Kupon ulgowy „Il. Expressu Codz.”

Okazicielowi kasa wyda bilet ulgowy w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca na film

„DYKTATOR”

Sprawa b. Inspektora Pracy

Kulickowskiego znajdzie się wkrótce na wokedzie Sądu Okręgowego

Sledztwo w sprawie nadużyć b. inspektora pracy w Kielcach Kulickowskiego dobiega końca. Rezultatem tego mozolnego i trwającego od kilku miesięcy śledztwa będzie sprawa w Sądzie Okręgowym, której należy oczekiwać z początkiem maja.

Będzie to niewątpliwie jeden z większych procesów,

jakie znały Kielce, na miarę radomskiego procesu Krzysztoforskiego.

Ze względu na tło sprawy i jej rozmiary budzi ona dziś zrozumiałe zainteresowanie w szerokich kołach społeczeństwa

Na rozprawę szereg dzienników zamiejscowych wysłał swoich specjalnych sprawozdawców.

Wyrób szczotek i pędzli

J. OKRAJEWSKI

Kielce, ul. Sienkiewicza 30

Wykonywa wszelkie roboty w zakresie szczotkarstwa wchodzące do użytku domowego, fabrycznego i technicznego, po cenach bardzo przystępnych. Posiadam na składzie: walizki, teczki, sznury, zabawki, linoleum, chodniki, wycieraczki i t. p.

Z żałobnej karty

S. p. Doktorowa Zofia Ostromecka

W Warszawie zmarła w dn. 9 bm. d-rzowa Zofia Ostromecka, zasłużona działaczka społeczna, opiekunka ubogich i nieszczęśliwych.

S. p. Zofia Ostromecka zmarła w wieku lat 46. Pogrzeb odbędzie się dnia 13 bm. w Warszawie.

Zmarła była znana ze swej działalności w Zw. Pracy Ob. Kobiet, Obrony Kraju, Zw. Strzeleckim, Straży pożarnej. Za ową działalność na polu społecznym s. p. Zofia Ostromecka odznaczona została Krzyżem Zasługi.

Pamięć zmarłej jest silnie związana z Kielcami, gdzie

Słowik Polski

ADA SARI

I wybitna pianistka polska

Janina Familier-Hepnerowa

Dzisiaj występują w sali teatralnej przy „Hotelu Polskim”
Pozostałe bilety do nabycia w kasie teatru.

Kina kieleckie:

Od dziś codziennie

DYKTATOR

w „CZWARTAKU”

Palace: Królowa dżungli

Casino: Biały anioł

Pranumerata miesięczna „Ilustrowanego Expressu Codziennego” łącznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową w całym kraju 2 zł. 50 gr.

Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetrowy w 1 szpalcie w tekście 40 gr., za tekstem 30 gr. Ogłoszenia drobne 10 gr. za słowo. Ogłoszenia matrymonialne w dziale „drobnych” 20 gr. za słowo. Komunikaty i wzmianki 1 zł. od wiersza. Komunikatów bezpłatnych nie umieszcza się. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.